

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno diplomanta: Veronika Stratilová

Téma a rozsah práce: Započtení mimo vzájemnost (compensatio ex personae tertii) v obchodněprávních vztazích, 127 s. (dle údaje o počtu znaků)

1. Aktuálnost (novost) tématu: Započtení je důležitým nástrojem obchodních vztahů, dosud ovšem nebylo předmětem soustředěné doktrinní pozornosti. Jde proto o téma aktuální.

2. Náročnost tématu na:

- teoretické znalosti,
- vstupní údaje a jejich zpracování,
- použité metody.

Téma hodnotím jako spíše méně náročné.

3. Kritéria hodnocení práce:

- **splnění cíle práce**

Cílem diplomantky bylo prozkoumat možnosti započtení mimo vzájemnost započítávaných pohledávek a poskytnout tak vodítko praxi. Tohoto cíle bylo plně dosaženo.

- **samostatnost při zpracování tématu,**

Práce nezbuzuje pochyby o samostatnosti jejího zpracování.

- **logická stavba práce,**

Autorka postupuje v práci logicky. Neztrácí čas dlouhými úvody, předpokládajíc čtenářovo předporozumění, jen velmi stručně uvede problematiku a provede prvotní rozdělení tématu a dále již se zabývá jednotlivými případy. Jejich vzájemné souvislosti ale neztrácí ze zřetele, na případné logické rozpory mezi nimi upozorňuje a snaží se je odstranit. Orientaci napomáhají i dílčí shrnutí zařazená za každou kapitolu. Konečný závěr je vzhledem k délce celé práce poměrně stručný, leč výstižný.

- **práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací,**

Autorka pracuje s téměř veškerou relevantní domácí literaturou, v menší míře i s literaturou zahraniční (německou, quebeckou, mezinárodními projekty). Citace odpovídají zvyklostem.

- **hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu),**

Autorka se soustředí na judikaturu našeho Nejvyššího soudu. Tu analyzuje velmi detailně. Bohužel stejné pozornosti se již nedostalo doktríně, zejména zahraniční, ačkoliv by u takto klasického institutu zajisté byla instruktivní. Tu bere autorka v potaz jen okrajově, zejména tam, kde jde o přímý inspirační zdroj domácí úpravy. Obzvláště pojem "splatnosti" pohledávky by si přitom hlubší komparativní průzkum zasloužil.

Autorku nutno ovšem pochválit za určitý odstup, který si od zkoumané judikatury udržuje. Její závěry, formulované s pokorou a opatrností, přesto ale nejednou kritické, ve valné většině případů sdílím.

- **úprava práce (text, grafy, tabulky),**

Úprava práce je standardní. S ohledem na téma by textu prospělo jednoduché grafické znázornění rozebíraných konfigurací.

- **jazyková a stylistická úroveň**

Jazyková a stylistická úroveň je nadprůměrná. S výjimkou několika drobných překlepů se autorka vyvarovala jazykových chyb, formuluje s lehkostí, někdy ovšem poněkud hyperkorektně; tak namísto "ve lhůtě bez zbytečného odkladu" lze stejně dobře říci jen "bez zbytečného odkladu"; také slovo "obsoletní" neznamená "zbytečný", jak se zřejmě autorka domnívá; "smysl a účel" jsou dvě různá slova, která není nutno uvádět vždy pospolu.

4. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Nesouhlasím s analýzou následku překročení zákonné hranice započtení v § 1984 odst. 1 OZ (str. 23 a násl.). Je sice pravda, že Nejvyšší soud v poslední době raději hledá jiné instituty, než relativní neplatnost, to ale není dobré nekriticky přejímat a komplikovat právo úvahami o "dočasně neúčinných" jednáních či o možnosti konverze jednání v něco zcela jiného, evidentně stranami nezamýšleného. Mimo hranici § 1984 odst. 1 OZ se dlužník pokouší vykonat oprávnění, jež mu vůbec nenáleží, když není věřitelem pohledávky, kterou "započítává", a neopírá se ani o žádné zákonné zmocnění. Takové jednání je jednoduše nicotné, úplně stejně, jako kdyby extraneus například "vypověděl" smlouvu mezi jinými osobami.

Souhlasím se závěry týkajícími se vztahu mezi splatností (jak je u nás chápána) a právem požadovat uspokojení své pohledávky. Postrádám (možná jsem to ovšem jen přehlédnul) ovšem jasné stanovisko k prakticky významné otázce, jak je tomu s pohledávkami splatnými na požádání: lze je započíst?

5. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě.

Práci doporučuji k obhajobě.

6. Navržený klasifikační stupeň:

Předběžně navrhuji hodnotit stupněm "výborně".

V Praze dne 11. května 2024

JUDr. Robert Pelikán, Ph.D.

oponent diplomové práce